EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 4.7.2024
COM(2024) 268 final

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

Artonde årsrapporten 2023 om genomförandet av unionsbiståndet enligt rådets förordning (EG) nr 389/2006 av den 27 februari 2006 om införande av en stödordning för att stimulera den ekonomiska utvecklingen inom den turkcypriotiska befolkningsgruppen

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

Artonde årsrapporten 2023 om genomförandet av unionsbiståndet enligt rådets förordning (EG) nr 389/2006 av den 27 februari 2006 om införande av en stödordning för att stimulera den ekonomiska utvecklingen inom den turkcypriotiska befolkningsgruppen

1. INLEDNING

Rådets förordning (EG) nr 389/2006[1] (*stödförordningen*) utgör grunden för stödet till den turkcypriotiska befolkningsgruppen. Enligt denna ska kommissionen varje år överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet.

2. PROGRAMPLANERING AV STÖDET

Mellan 2006 och utgången av 2023 avsattes 688 miljoner euro för åtgärder inom ramen för stödförordningen. I oktober 2023 anslogs 31,7 miljoner euro för det årliga handlingsprogrammet för 2023[2]. Den fleråriga budgetramen för 2021–2027 har gett programmet långsiktighet genom att tillhandahålla en stabil, årlig finansiering. Stödprogrammet är dock en övergångsåtgärd av undantagskaraktär och syftar till att förbereda och vid behov underlätta en fullständig tillämpning av EU:s regelverk i de områden av Republiken Cypern där Republiken Cyperns regering inte utövar den faktiska kontrollen, när Cypernfrågan har lösts. Både i stödförordningen och i rådets förordning (EU, Euratom) nr 2020/2093[3] om den fleråriga budgetramen har det föreskrivits att stödet ska revideras om en återförening uppnås.

3. GENOMFÖRANDEMEKANISMER

Programmet genomförs i de delar av Republiken Cypern där den cypriotiska regeringen inte utövar den faktiska kontrollen (*områden som inte kontrolleras av regeringen*) och där tillämpningen av EU:s regelverk tillfälligt har skjutits upp i enlighet med protokoll 10 till anslutningsfördraget. Stödet genomförs genom direkt och indirekt förvaltning.

Kommissionen är verksam i ett unikt politiskt, rättsligt och diplomatiskt sammanhang. Att sådant stöd ges innebär inte erkännande av någon annan myndighet i områdena än Republiken Cyperns regering. Det krävs särskilda åtgärder för att genomföra programmet på ett sätt som samtidigt respekterar principerna om en sund ekonomisk förvaltning. För EU-finansierade stödprogram fastställs i normala fall den rättsliga ramen för utveckling av biståndet i överenskommelser med mottagarlandets regering. När det gäller stödet till den turkcypriotiska befolkningsgruppen kan inga sådana överenskommelser göras. Att hantera och minska de risker detta medför ingår i kommissionens ansvar. Åtgärder har vidtagits för bland annat intensiv övervakning av kontrakt och tillhandahållande av stöd till mottagarna, reviderade betalningsvillkor

[1] Rådets förordning (EG) nr 389/2006 av den 27 februari 2006 om införande av en stödordning för att stimulera den ekonomiska utvecklingen inom den turkcypriotiska befolkningsgruppen och om ändring av rådets förordning (EG) nr 2667/2000 om Europeiska byrån för återuppbyggnad (EUT L 65, 7.3.2006, s. 5).

[2] *Commission Implementing Decision of 12.09.2023 on adopting an Action Programme for the Turkish Cypriot community for the year 2023* (C(2023) 5848) (inte översatt till svenska).

[3] Rådets förordning (EU, Euratom) 2020/2093 av den 17 december 2020 om den fleråriga budgetramen 2021–2027 (EUT L 433I, 22.12.2020, s. 11).

och försiktig användning av bankgarantier. Stödet består av en betydande andel bidrag, vilket kräver resursintensiv förvaltning.

För att säkerställa effekten måste den turkcypriotiska befolkningsgruppen engageras fullt ut i förberedelserna för införandet av EU:s regelverk så att uppskjutandet av dess tillämpning i enlighet med protokoll 10 kan upphävas när en övergripande lösning träder i kraft.

Programgruppen använder sig av stödkontoret för EU-program i områden som inte kontrolleras av regeringen i Nicosia. Kommissionens representationskontor i Cypern anordnar dessutom möten, seminarier och presskonferenser samt kommunicerar med den cypriotiska allmänheten på hela ön, bland annat om stödprogrammet. Informationskontoret EU Infopoint, som finansieras genom stödprogrammet, genomför därtill ett stort antal kommunikations- och synlighetsåtgärder och informerar om EU:s politik, prioriteringar och åtgärder till stöd för den turkcypriotiska befolkningsgruppen samt främjar europeisk kultur.

4. GENOMFÖRANDET UNDER RAPPORTERINGSPERIODEN

4.1. Allmän översikt

Kommissionen fortsätter att genomföra stödförordningen med det övergripande målet att stödja en återförening. För den händelse att en övergripande lösning på Cypernproblemet nås kommer rådet, på grundval av ett förslag från kommissionen, att enhälligt fatta beslut om nödvändiga anpassningar av denna förordning.

Åtgärderna under 2023 omfattade en fortsättning på ett antal etablerade och framgångsrika projekt, t.ex. EU-stipendier och förtroendeskapande åtgärder i form av stöd till både tekniska kommittén för kulturarvsfrågor och kommittén för saknade personer. En särskild mekanism fortsatte att finansiera initiativ inom ramen för de två befolkningsgruppernas gemensamma tekniska kommittéer.

Stöd i form av bidrag är fortfarande ett viktigt inslag i programmet. Stödet till viktiga ekonomiska sektorer som förberedelse inför en lösning ökades genom projekt inriktade på utveckling av den privata sektorn och landsbygden. Arbetet med att märkbart förbättra situationen på områdena utrotning av djursjukdomar och livsmedelssäkerhet fortsatte.

Kommissionen fortsatte sina ansträngningar för att hjälpa den turkcypriotiska befolkningsgruppen att uppfylla de standarder som fastställs i det paket med två rättsakter som kommissionen antog 2021, en om registrering av ”Χαλλούμι” (Halloumi)/”Hellim” som skyddad ursprungsbeteckning och en om villkor för befordran av denna produkt över gröna linjen. Jordbrukare, livsmedelsföretagare och lokala organ med ansvar för kontroller i hela livsmedelskedjan fick hjälp med detta genom särskilt ekonomiskt stöd och tekniska experter. Kommissionen fortsatte också att sammankalla den informella arbetsgruppen för Halloumi/Hellim som består av berörda parter från båda de cypriotiska befolkningsgrupperna.

Det finns fortfarande stora brister i stödmottagarnas förmåga att genomföra EU:s regelverk när en övergripande lösning träder i kraft. Den turkcypriotiska befolkningsgruppen fortsatte emellertid att göra stora framsteg på ett antal områden, t.ex. miljö, hälsa och livsmedelssäkerhet, och fick en bättre förståelse för de utmaningar som finns.

I slutet av året pågick 138 kontrakt inom stödprogrammet.

4.2. Framstegen med att uppnå de olika målen

Stödprogrammets övergripande mål är att underlätta Cyperns återförening genom att stimulera den ekonomiska utvecklingen inom den turkcypriotiska befolkningsgruppen. Särskild tonvikt läggs på öns ekonomiska integration, bättre kontakter mellan de båda befolkningsgrupperna och med EU samt förberedelser inför införandet av EU:s regelverk.

Nedan beskrivs insatserna under 2023 för vart och ett av de mål som har fastställts i stödförordningen.

4.2.1. Mål 1: Utveckla och omstrukturera infrastrukturen

FN:s utvecklingsprogram (UNDP) fortsatte att genomföra det lokala infrastrukturinstrumentet genom fortgående bidragsavtal som ingåtts med kommissionen till ett värde av 33,2 miljoner euro. Genom instrumentet ges stöd till förberedelser och genomförande av relevanta lokala infrastrukturinvesteringar. Under 2023 slutfördes tre infrastrukturprojekt: bygget av Kormakitis samarbetscentrum, utbyggnaden av reningsverket i Morfou och saneringsarbetet i våtmarken i Kouklia. Ytterligare 15 projekt pågick, bland annat en förberedande genomförbarhetsstudie för de två befolkningsgruppernas gemensamma solkraftverk.

Saneringen och anläggandet av avloppsnätet i Famagusta, som inleddes i juli 2021, avslutades 2023. Sammanlagt ersattes 45 km av avloppsnätet, många brister i det ursprungliga projektet åtgärdades och systemets kvalitet och funktionalitet förbättrades.

De strukturella problemen med den turkcypriotiska driften av avfallsupplaget fortsatte under 2023. Sedan den överlämnades 2022 har stödmottagaren inte förbättrat driften och förvaltningen av anläggningen utan har fortsatt med bristfälliga metoder för bortskaffande av avfall. Detta har oundvikligen lett till att situationen försämrats avsevärt och investeringen har minskat i värde. Utan kommissionens medverkan inledde stödmottagaren två anbudsförfaranden för att lägga ut avfallsverksamheten på entreprenad. Båda avbröts dock, vilket innebär att den framtida styrningen av avfallssektorn här är oviss. Kommissionen är fortsatt angelägen om att hjälpa stödmottagaren att rätta till situationen, förutsatt att lämpliga strategiska beslut om förvaltningen fattas.

I enlighet med den EU-finansierade planen för integrerad hantering av fast avfall gavs bidrag till åtta lokalsamhällen för att de ska kunna förbättra sin infrastruktur för avfallshantering 2023.

Den lokala tekniska kapaciteten för miljökvalitetsövervakning fortsatte att stärkas genom särskilda kapacitetsuppbyggnadsåtgärder, som utveckling av en lokal utsläppsinventering av luftföroreningar. Informationen från det EU-finansierade nätverket för övervakning av luftkvaliteten används nu för att bedöma föroreningsnivåerna och ta fram särskilda åtgärder för att minska dem.

Inom telekomsektorn färdigställdes ny infrastruktur för radio- och tv-sändningar 2023 tack vare ett EU-finansierat projekt. Genom projektet avvecklade den turkcypriotiska befolkningsgruppen alla analoga tv-sändningar från frekvensbandbredden 700 MHz. Detta gjorde det i sin tur möjligt att obehindrat allokera 700 MHz-frekvensbandet för 5G-mobiltjänster, vilket har bidragit till en ökad digitalisering i den turkcypriotiska befolkningsgruppen.

4.2.2. Mål 2: Främja social och ekonomisk utveckling

Genom stödprogrammet fortsatte kommissionen att styra och främja ekonomisk integration och utveckling genom stödpaket till små och medelstora företag i den turkcypriotiska befolkningsgruppen, i syfte att öka konkurrenskraft och innovation. I slutet av 2023 hade nästan 100 företag genomfört fleråriga bidrag till ett värde av 4,6 miljoner euro, vilket resulterade i över 200 nya arbetstillfällen, införandet av EU:s kvalitetsstandarder och stöd till den digitala omställningen. EU-programmet Into Business nådde mer än 1 150 företagare, vilket ledde till att 36 nya företag skapades. EU Incubator Hive lanserades och gjorde det möjligt för nystartade företag att få skräddarsytt stöd.

På området ekonomisk konvergens fortsatte samarbetet med Världsbanken om makroekonomisk övervakning, statistik, underlättande av handeln och förbättring av företagsklimatet genom förenklade förfaranden. Den första omfattande hushållsbudgetundersökningen, som var inriktad på fattigdom, slutfördes 2023 och resultaten gav upphov till många diskussioner. Arbetet för att ta itu med rättsliga krav och undanröja hinder för turkcyprioters möjligheter att öppna konton hos banker i de regeringskontrollerade områdena och för att möjliggöra betalningar för handel över gröna linjen gick framåt.

Framsteg gjordes också inom produktsäkerhet. Ett tekniskt biståndsprojekt för marknadskontroll, som inleddes i mars 2022, fortsatte under 2023 i syfte att införa nya och förbättra befintliga metoder inom metrologi, standardisering, ackreditering och bedömning av överensstämmelse. Projektet, som genomförs i nära samarbete med den privata sektorn, bidrar till att förbättra företagsklimatet i den turkcypriotiska befolkningsgruppen och säkerställa att lokalt producerade varor uppfyller EU:s standarder.

Kommissionen fortsatte sitt långvariga stöd för att hjälpa den turkcypriotiska befolkningsgruppen att uppfylla EU:s standarder för livsmedelssäkerhet och djurhälsa och för att förebygga, upptäcka och utrota djursjukdomar. Jordbruksrådgivning tillhandahölls jordbrukare och deras organisationer, och man bildade en pool med över 100 lokala tekniska rådgivare och ett dynamiskt nätverk av intressenter som gärna vill bredda sina kunskaper och förbättra metoderna. Under 2022–2023 genomgick 109 jordbrukare en eller flera yrkesutbildningskurser på jordbruksområdet. Sammanlagt utfärdades 247 utbildningsintyg. Dessutom delades bidrag till ett värde av 3,5 miljoner euro ut till totalt 53 jordbruk, kooperativ och livsmedelsföretag under 2023, vilket ökade deras effektivitet och produktivitet.

Viktiga åtgärder för livsmedelssäkerhet och krisberedskap fortsatte, vilket påverkar handeln över gröna linjen och planen för att skydda ursprungsbeteckningen Halloumi/Hellim. Till följd av detta intygades den första Halloumi/Hellim som tillverkats i den turkcypriotiska befolkningsgruppen vara förenlig med kraven för den skyddade ursprungsbeteckningen i mars 2023. I slutet av 2023 hade tre producenter av osten Halloumi/Hellim och 15 jordbruksföretag i den turkcypriotiska befolkningsgruppen certifierats respektive fått intyg inom ramen för systemet med skyddade ursprungsbeteckningar. Kommissionens informella arbetsgrupp för Halloumi/Hellim höll fyra möten om genomförandet av projektet om en skyddad ursprungsbeteckning 2023.

Omfattande testning och provtagning av djur för prioriterade sjukdomar, brucellos, tuberkulos och mul- och klövsjuka bland andra, fortsatte 2023. För detta ändamål tillhandahöll kommissionen laboratorietester, veterinära förbrukningsvaror och tjänster. Tack vare stödprogrammets omfattande åtgärder fortsatte förekomsten av

brucellos att minska, och nådde 0,3 % i slutet av 2023. Tuberkulos och mul- och klövsjuka har redan utrotats.

EU-finansierat stöd bidrog också till ytterligare framsteg med att engagera privata veterinärer för livsmedels- och veterinärkontroller.

Kommissionen fortsatte stödja utbildning med fokus på yrkesutbildning, livslångt lärande och lärares kompetensutveckling. År 2023 hade läroplanspaket för 20 yrken utarbetats och 330 lärare utbildats om de nya läroplanerna. Totalt anordnades 103 utbildningar och nästan 200 moduler togs fram för att förbättra kompetens och kunskaper hos all undervisningspersonal i den turkcypriotiska befolkningsgruppen.

Inom det tekniska biståndsprojektet med Danmarks Statistik fortsatte arbetet med att förbättra förvaltningen av företagsstatistik och datakällor. Projektet kompletterades av riktat stöd via kommissionens byrå för tekniskt bistånd och informationsutbyte (Taiex) och Världsbanken. Alla dessa åtgärder ingår i en övergripande EU-strategi som syftar till att förbättra tillhandahållandet av statistik inom den turkcypriotiska befolkningsgruppen, i syfte att underlätta återföreningen.

4.2.3. Mål 3: Främja försoning, förtroendeskapande åtgärder och stöd till det civila samhället

Kommittén för saknade personer, som omfattas av stödprogrammet genom ett bidragsavtal med UNDP, fortsatte sitt fält- och laboratoriearbete. Av de totalt 2 002 saknade personerna hade kommittén fram till slutet av 2023 grävt upp kvarlevorna efter 1 186 personer. Av dessa har 1 044 identifierats genetiskt och återbördats till sina familjer.

År 2023 skrevs ett nytt bidragsavtal på 2,6 miljoner euro under för att finansiera kommitténs verksamhet under 2024. Under 2006–2023 har EU sammanlagt bidragit med 38,5 miljoner euro till stöd för kommitténs verksamhet, vilket motsvarar 80 % av dess totala finansiering under denna period.

Skydd av kulturarvet var fortsatt en viktig del av de åtgärder som vidtagits för att främja försoning och skapa förtroende inom ramen för stödprogrammet, i nära samarbete med den gemensamma tekniska kommittén för kulturarvsfrågor. Kulturarvsprogrammet har mottagit EU-medel på totalt omkring 27,5 miljoner euro under 2006–2023. Tack vare det har över 142 kulturminnesplatser på ön kunnat bevaras, få strukturellt stöd, få fysiskt skydd eller återställas.

År 2023 beviljades ett nytt EU-bidrag på 2 miljoner euro för att stödja de gemensamma tekniska kommittéerna. Detta stöd genomförs av UNDP. Sedan 2019 har stödinstrumentet finansierat ca 20 av de tekniska kommittéernas projekt, från genomförbarhetsstudier och forskningsstudier till workshoppar och utställningar.

Efter ett lyckat genomförande av ett genomensamt pilotstipendieprogram från United World Colleges kunde 46 studenter från båda befolkningsgrupperna delta i International Baccalaureate-programmet i olika länder mellan 2020 och 2023. Bland de åtgärder som genomfördes av United World Colleges fanns även gemensamma insatser för att engagera ungdomar från båda befolkningsgrupperna och korta kurser som ger ungdomar egenmakt att åstadkomma positiva förändringar i samhället.

Stödet till det civila samhället fortsatte under 2023. Civic Space-projektet, som ger tekniskt bistånd till organisationer i det civila samhället, hjälpte fortsatt till med att bygga upp deras kapacitet, främja goda förhållanden för utveckling av civilsamhället

och stimulera nätverkande och gemensamma åtgärder med grekcypriotiska och andra civilsamhällesorganisationer i EU.

Ansökningsomgången för Civil Society in Action VIII för 2022 resulterade i 17 bidrag med ett totalt anslag på 2,5 miljoner euro. Projekten fokuserade på forskningsåtgärder som omfattar båda befolkningsgrupperna, förtroendeskapande åtgärder för båda befolkningsgrupperna och åtgärder för att stärka det civila samhället i den turkcypriotiska befolkningsgruppen. Genomförandet pågick under 2023, vilket gjorde det möjligt för det civila samhället att bedriva viktigt påverkansarbete och stimulera medborgardeltagande.

Organisationen Human Rights Platform fortsatte framgångsrikt att genomföra sitt EU-finansierade direktstöd och fick ytterligare finansiering 2023. Dess huvudsakliga verksamhet fokuserade på bekämpning av människohandel, flyktingars rättigheter, hbtqi-personers rättigheter, berörda parters deltagande, anständiga förhållanden vid frihetsberövande och frihet från tortyr. Plattformen var med och såg till att ett fall av människohandel för första gången togs upp i den turkcypriotiska befolkningsgruppens ”domstolar”, vilket ledde till en fällande dom. Den gav även stöd till offer för kränkningar av de mänskliga rättigheterna och stärkte det civila samhällets kapacitet inom rättighetsbaserade frågor i allmänhet.

4.2.4. Mål 4: Närmande av den turkcypriotiska befolkningsgruppen till EU

Sedan 2022 har kommissionen samarbetat med Goethe-institutet för att genomföra EU:s stipendieprogram. Under läsåret 2023/2024 erbjöds turkcypriotiska studenter 129 stipendier för att studera vid universitet i EU-länderna, och i slutet av 2023 hade två turkcypriotiska EU-stipendiater blivit antagna vid Europeiska högskolan.

Sedan 2007 har över 2 150 stipendier delats ut för studier vid mer än 100 universitet i 23 EU-länder. Stipendierna utgör ett stöd till studerande som går första året på universitetet, till studerande på master- och doktorsprogram samt till forskare och yrkesverksamma som vill förbättra sina språk- och yrkesfärdigheter i olika EU-länder. Tillsammans med Goethe-institutet lanserade kommissionen även Alumni Connect Digital, en onlineplattform för att sammanföra tidigare stipendiater.

EU InfoPoint drivs av stödkontoret för EU-program tillsammans med Europeiska kommissionens representationskontor i Cypern. Under 2023 lyckades man genom insatser såväl på nätet som offline skapa stor synlighet för EU. EU InfoPoint genomförde över 500 kommunikations- och synlighetsåtgärder 2023, som omfattade EU-relaterade teman såsom rättigheter för personer med funktionsnedsättning, yttrandefrihet, handeln över gröna linjen och den europeiska gröna given. Sammanlagt anordnades 30 evenemang med över 20 000 deltagare, vilket återspeglar en politisk förskjutning mot ett större fokus på synlighets- och kommunikationsevenemang för ett större antal stödmottagare. Under denna period utarbetade kommissionen 20 publikationer, 75 infografikbilder och 15 audiovisuella produkter.

4.2.5 Mål 5 och 6: Förbereda den turkcypriotiska befolkningsgruppen för genomförandet av EU:s regelverk

Taiex-instrumentet används för att genomföra målen 5 och 6 i stödförordningen. Det bidrar till den turkcypriotiska befolkningsgruppens förberedelser inför genomförandet av EU:s regelverk, så att det kan börja tillämpas när en övergripande lösning träder i kraft.

Taiex är fortfarande ett viktigt verktyg för att uppnå stödprogrammets mål. Under 2023 erbjöds kontinuerligt stöd på tolv tematiska områden i regelverket genom en kombination av evenemang på nätet och på plats. Omkring 150 Taiex-evenemang anordnades, vilket var ungefär lika många som under tidigare år. Dessutom utvecklades en databas med alla lagtexter som utarbetats med stöd från Taiex, och insatserna fortsatte för att förbättra kvaliteten på den översättning och tolkning som görs inom den turkcypriotiska befolkningsgruppen.

Taiex stöd för handel över gröna linjen (rådets förordning (EG) nr 866/2004) ökade kraftigt 2023. Oberoende experter genomförde på uppdrag av kommissionen regelbundna inspektioner av färsk frukt och färska grönsaker, potatis, honung och fisk. Utöver de sex typer av bearbetade livsmedel av icke-animaliskt ursprung som för första gången godkändes för handel över gröna linjen 2022 godkändes även förpackningsmaterial som kommer i kontakt med livsmedel och två nya bearbetade livsmedel av icke-animaliskt ursprung för handel, nämligen bordsoliver och olika fruktjuicer. Taiex-experterna såg till att standarder och kvalitet på EU-nivå uppnåddes genom relevanta efterlevnadskontroller av anläggningarna i de områden som inte kontrolleras av regeringen.

För att ytterligare underlätta handeln över gröna linjen öppnade kommissionen i november 2023 en gemensam kontaktpunkt för EU, som erbjuder kunskap, stöd och möjligheter till nätverkande för företag och handlare som är intresserade av att handla över gröna linjen eller redan gör det.

4.3. Finansiellt genomförande (kontraktering och betalningar)

4.3.1. Kontraktering

Kommissionen gjorde rättsliga åtaganden till ett värde av 36,9 miljoner euro under 2023.

4.3.2. Betalningar

Betalningarna under 2023 uppgick till 37,3 miljoner euro (40,6 miljoner euro 2022).

4.4. Övervakning

Kommissionen är direkt ansvarig för genomförandet av de flesta av projekten (direkt förvaltning). Den tillsyn som utövas av kommissionens personal är av mycket god kvalitet, med ständig kontakt med underleverantörer, kontrollbesök och möten på plats samt styrkommittémöten. Kommissionen fick fortsatt hjälp i sin övervakning av genomförandet av bidragsavtal genom tekniskt bistånd från gruppen för bidragsstöd. Gruppen hjälpte också stödmottagare med tillämpningen av EU:s regler för genomförande av bidragsavtal, inklusive för sekundär upphandling.

Kommissionen genomför också ett antal kontrakt genom indirekt förvaltning. Genomförandeorganen, som UNDP, Världsbanken, Goethe-institutet, GIZ och NI-CO, rapporterar till kommissionen enligt respektive ramavtal. Kommissionen deltar aktivt i den dagliga övervakningen av dessa åtgärder.

4.5. Revision och kontroller

Rekommendationerna om interna kontroller i samband med offentlig upphandling, från den senaste revisionen som genomfördes av tjänsten för internrevision 2017, har genomförts till fullo.

4.6. Utvärdering

En oberoende utvärdering av stödprogrammet under perioden 2013–2018 offentliggjordes 2022. Resultaten av utvärderingen var tillfredsställande. I utvärderingen drogs slutsatsen att programmet fortfarande är relevant och att dess effekter i allmänhet har varit positiva. Man konstaterade att det fanns ett europeiskt mervärde och lovordade programmet för att hålla återföreningsperspektivet vid liv. Även programmets allmänna samstämmighet och effektivitet lyftes fram. Samtidigt framhölls i utvärderingen att stödprogrammet inte ensamt kan åstadkomma en återförening av Cypern som de två cypriotiska befolkningsgrupperna ansvarar för.

4.7. Information, offentlighet och synlighet

Sammanlagt anordnades 505 synlighets- och kommunikationsåtgärder under 2023 för att lyfta fram EU:s arbete. Kommissionen gav också ut en broschyr om utveckling av den privata sektorn.

4.8. Samråd med Republiken Cyperns regering

Regelbundna möten hölls med företrädare för Republiken Cyperns regering. Kommissionen fortsätter att förlita sig på samarbete med regeringen för att utreda äganderätter och underlätta arbetet i de två befolkningsgruppernas gemensamma tekniska kommittéer. Kommissionen har regelbundet möten med Republiken Cyperns utrikesministerium och ständiga representation vid EU.

5. SLUTSATSER

Kommissionen fortsätter att ge stöd enligt stödförordningen för att underlätta Cyperns återförening genom att stimulera den ekonomiska utvecklingen inom den turkcypriotiska befolkningsgruppen med hjälp av åtgärder i enlighet med målen i stödförordningen.

Under 2023 var stödet fortsatt inriktat på områden där det i framtiden kan uppstå särskilda problem när EU:s regelverk ska följas, samtidigt som man även ser till att nya behov hanteras på ett effektivt sätt.

Tonvikten på projektens relevans, mognad, ägarskap och hållbarhet har gett positiva resultat och kommer att fortsätta att vägleda framtida diskussioner om programplaneringen. Arbetet kommer även i fortsättningen att inriktas på att få ett större långsiktigt genomslag inom prioriterade områden genom strategiska åtgärder.

Kommissionen är beredd att vid behov bidra med resurser, bland annat inom ramen för stödprogrammet, för att stödja förhandlingarna om en lösning under FN:s överinseende.